

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Nullius rei creatæ essentiam actualem, ac simpliciter sumptam ab eius
existentia realiter distingui longe probabilius est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

cognosci, aut esse obiectivè in intellectu est eam simpliciter, & propriè esse: ergo pari ratione essentia aptitudinalis non distinguitur ab existentia, quamvis ab ea separaretur, & ab aeterno sit; cum tamen sit ab aeterno sine existentia secundum esse essentia aptitudinalis, siue potentialis: quod propriè, & simpliciter esse non est.

13 Contra tamen sic argumentor: carentia hominis, v.g. distinguitur realiter à carentia Angeli: & tamen ab ea separari potest duntaxat penes aliquod esse secundum quid, & improprium, videlicet penes esse ipsius carentia: similiter ergo in presenti, licet essentia aptitudinalis penes esse aliquod secundum quid, & diminutum separabilis sit ab existentia, eamque ab aeterno antevertat, haud tamen id obstabit, quominus ab ea realiter distingatur. At replicabis: carentia hominis separatur à carentia Angeli, & sine ea reperitur secundum omne esse, quod ei convenire potest; ac tantundem quantum à quavis re mundi separari potest: quod satis est, ut ab ea omnino, & summè distingatur: ceterum essentia aptitudinalis non separatur ab existentia penes omne esse, quod fortiri potest; nec tantundem quantum à quavis alio separari potest, quia essentia aptitudinalis, siue potentialis hominis, v.g. sine Angelo existere potest: at sine existentia existere non potest: ac proinde diminuta illa separabilitas essentia ab existentia ad eorum realem, ac summam distinctionem insufficientis est. Ceterum hæc replica non vrget: siquidem non ob id carentia hominis distinguitur realiter à carentia Angeli, quia separabilis est ab illa penes omne esse, quod ei convenire potest; sed quia secundum esse suum veluti essentiale & identicum quale quale sit ab ea potest separari: cum igitur essentia aptitudinalis hominis secundum suum esse essentiale quamvis diminutum separabilis sit ab aeterno, & de facto ita separaretur ab existentia hominis, sanè haud video, cur inter utrumque detur sola distinctio virtualis intrinseca, & non potius realis. Antecedens ostenditur: nam si, ut in replica supponitur, ad distinctionem realem unius extremi ab alio requiritur separabilitas utriusque penes omne esse, quod potest alterutri conuenire, certè paries, verbi gratia, non distinguetur realiter ab albedine, cum secundum esse albi non possit ab ea separari, adeoque nec secundum omne esse, quod ei potest convenire. Itaque satis ex vano dicitur, quod non distingatur realiter essentia aptitudinalis ab existentia, quia sine illa non potest existere: ita enim fiet, ut dictum est, parietem non distingui ab albedine, cum sine illa non possit esse albus. Consequens autem est ridiculum. Replica iterum, carentiam hominis à carentia Angeli realiter distingui, non ob solam separabilitatem, sed ob habitudinem, quam ad extrema positiva realiter distincta concernunt: communis enim plerorumque Doctorum sententia est, carentias specificari, ac diuersitatem mutuari à formis, quibus priuantur: unde non est etiam, cur separabilitas essentia ab existentia, cum tantum sit separabilitas secundum quid, distinctionis realis index sit. Verum quod ad distinctionem realem carentiarum opus non sit habitudine ad extrema positiva realiter distincta, inde patet, quia idem amor potest omitti à voluntate, aut liberè, aut necessariò, & ex defectu alicuius ad amandum requisiti: omissio autem libera, & omissio necessaria sunt carentia realiter distincta.

14 Argues tertio: essentia aptitudinalis hominis seipsa, & prout condistinguitur à quocunque alio, est prædicatum positivum: at prædicatum positivum formalissimè est existentia: igitur essentia

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

seipsa, & prout condistinguitur à quocunque alio est existentia: perperam igitur essentiam ab existentia realiter distinctam esse statuimus. Minor, quæ sola probatione eget, in hunc modum probatur. Conceptus existentia non consistit in eo, quod res sit producta: aliàs essentia diuina, quæ improducta est, minimè existeret: igitur conceptus existentia in prædicato positivum, & vice versa consistet, idque existet quod prædicatum aliquod positivum seipsa fortitur. Confirmatur, & declaratur: quia si existentia in prædicato positivum præcisè sumpto non consistit, sed in actualitate aliqua realiter producta, non poterit assignari ratio communis existentia ut sic, quæ existentiam creatam, & incretam comprehendat, ac utriusque communis sit. Consequens autem absurdum est: alias etiam ratio entis, substantia, sapientia, iustitia, &c. creatori, & creaturae communis esse non posset. Hoc argumentum rem ad prima principia deducit, omniumque, quæ nobis opponi solent, optimum est: ceterum illud multiplici doctrina, & variis instantiis ita fregimus supra c. præcedenti, ut nihil hic adici oporteat. Alia argumenta, & quidem satis difficilia aduersus distinctionem realem essentia aptitudinalis creatæ ab existentia, alteriusque aeternam separationem ab alia, proposita, & soluta sunt à nobis lib. 4. Phys. tract. 2. cap. 1. & 2. nec est, quod in iis labefactandis in morem amplius.

C A P V T III.

Nullius rei create essentiam actualem, ac simpliciter sumptam ab eius existentia realiter distingui longè probabilius est.

15 Ita Okamus, Gabriel, & ceteri Nominales in 3. dist. 6. necnon Alentis, Durandus, & alij complures, quos refert Pater Suarez disput. 30. metaphys. sect. 1. ipse Suarez ibidem, Valquez tom. 2. in 1. part. disput. 129. num. 6. Valentia tom. 1. disp. 1. quest. 3. punct. 4. Pererius 6. Physicor. cap. 4. Rubius 2. Physic. tractatu 1. questione 4. numero 6. Hurtado disp. 8. metaphysic. sect. 4. Ariaga disp. 1. metaphys. sect. 3. & alij complures. Quorum sententia probatur primo: essentia actualis, & simpliciter sumpta est, per quam res constituitur in ratione entis simpliciter: at per existentiam constituitur omnis res creata in ratione entis simpliciter: igitur existentia cuiusvis rei creatæ, & eius essentia actualis, ac simpliciter talis sunt realiter idem, realisque consequenter distinctionis experres. Suadetur minor, in qua sola est difficultas. Primo auctoritate B. Thom. 1. p. q. 5. art. 1. ad 1. ibi: *Secundum hoc simpliciter aliquid dicitur ens, secundum quod primo discernitur ab eo, quod est in potentia tantum.* Secundo ratione: seorsum ab existentia res non est simpliciter ens: igitur per existentiam res constituitur in ratione entis simpliciter. Probo antecedens: seorsum ab existentia res est ens in potentia: sed ens in potentia non est simpliciter ens: ergo, &c. Probo minorem: primo, quia esse ens in potentia est posse esse ens: posse esse ens non est esse simpliciter ens; sicut quem posse esse sapientem, non est esse simpliciter sapientem: igitur esse ens in potentia non est esse simpliciter ens. Secundo, quia assentiri in potentia non est simpliciter assentiri: similiter ergo ens in potentia non est simpliciter ens. Suadetur antecedens, quia aliàs intellectus existens simul in potentia ad assentiendum, & dissentendum, diceretur hoc ipso simpliciter assentiri, & dissentiri eidem obiecto, quod omnino contradictionem implicat.

16 Argumentor secundò, quia si essentia simpliciter talis, atque actualis distinguitur realiter ab existentia, vel prout ab ea condistinguitur, est nihil actu, vel aliquid actu: si secundum: ergo essentia, qua de loquimur, existit, prout condistinguitur ab existentia illa superaddita; ac per consequens superfluit eiusmodi existentia superaddita, atque ut superflua est reicienda: si primum; igitur nequit essentia actualis existere per existentiam superadditam: patet consequentia, quia quod est actu nihil, non potest vniri realiter: vnio enim realis terminatur ad extrema actu existentia: igitur non potest existere per existentiam sibi superadditam: nequit enim per illam existere, nisi illi vnatur.

17 Dices: aliud est esse actu nihil, aliud aliquid esse chimeram, & quid fictum: creatura possibilis est actu nihil, & tamen non est chimera: ut ergo aliquid possit esse terminus vnionis realis sufficit, quod sit actu condistinctum à chimera, quod reperitur in essentia reali, quamuis sit actu nihil. Et instatur argumentum, quia relatio in diuinis vnitur cum existentia absoluta, per quam existit; & tamen non existit, prout condistinguitur à quouis alio: ergo, &c. Ratio à priori est, quia ad terminandum vnionem realem tantum requiritur, ut sit existens, quod vnitur; vnio enim realis debet esse extremorum existentium: at quamuis extremum vnitum non sit existens prout condistinctum à quouis alio, stat bene nihil vniri, nisi sit actu existens: ergo, &c. Probatur minor, ut vnio sit extremi existentis sufficit, quod vel supponat illud existere, vel faciat illud existere: ergo non requiritur alterum horum determinate. Contra tamen sic insurgo: quia vnio per identitatem realem longè subtilior est, quam vnio realis compositionis: quare tamen illa prior terminari possit ad aliquid, quod prout condistinctum ab ea non sit existens, neque actualitate præditum, idque exemplo diuinarum relationum, & aliis probetur, secus tamen existimandum est de posteriori vnione, nempe compositionis. Largior quidem forte, ut vnio compositionis terminaretur ad extremum existens, tamen ante se non supponeret in illo existentiam: at quod non sufficit ad vnionem compositionis terminari ad extremum existens, nisi pro priori ad eam sit existens, & inductione per omnes vniones eius rationis satis aperte constat, necnon etiam ex natura, & genio eiusmodi vnionis, haud enim est ad eo subtilis, & delectata, ut dictum est, ut more cognitionis, & identitatis realis ad aliquid pro priori non existens possit terminari.

18 Argumentor tertio: essentia actualis si distinguitur ab existentia, causabit illam in genere causae materialis, & receptivae: sed causa præsupponitur existens ante effectum: igitur & essentia ante existentiam distinctam, & superadditam, igitur non existit per existentiam à se indistinctam. Dices: quemadmodum subsistentia, quam plerique entitatem incompletam esse his temporibus comminiscuntur, ad alios quoscumque effectus cauendos prærequiritur, iuxta vulgarissimam paræmiam: *actiones sunt suppositorum*. Cæterum ut ipsa subsistentia à natura causetur, alia subsistentia præuia non requiritur, ne in infinitum progredemur: ita similiter ad cauendos materialiter alios effectus, causam materiale præexistere debere, ad cauendam tamen materialiter ipsam existentiam causam materiale præite existentem supponi nec posse, nec debere. Non dissiteor, hanc solutionem esse probabilem, & rectè posse sustineri, si quod supponunt Thomista, essentia, & actualitas non recidunt in idem, sed potius intelligi potest aliquid actu esse, quin sit existens: ita enim quid vetat, essentiam

vi actualitatis sibi propriæ, & pro priori præsuppositæ recipere existentiam, eamque materialiter causare? Atque hoc pacto præfata solutione ut probabili vsus sum in Physica lib. 2. tract. 2. cap. 3. argum. 4. Cæterum, cum suppositum eius solutionis sit omnino falsum, ac nullum, magisque disputandi gratia, quam quod verum illud existimarem à me alibi admissum: sanè non video, quò fieri possit, ut essentia causare valeat materialiter existentiam à se realiter distinctam: per quid enim eam potest causare? certe non per existentiam aliam priorem, ne sit processus in infinitum: deinde nec per actualitatem suam: actualitas enim existentia omni prior, & ab illa condistincta, est profus chimerica, atque commentitia, vti patebit inferius. Hinc etiam patet, exemplum subsistentiæ in contrarium adductum nullius esse momenti: quin enim naturam ut præuic subsistentem suam causet materialiter subsistentiam, est per quid eam causet, videlicet per suam existentiam, siue actualitatem.

Argumentor quartò: ex veritate sempiterna nonnullarum propositionum non inferitur, essentiam actualem esse ab æterno: igitur absolute non est ab æterno: igitur non est distincta ab existentia. Prima, & secunda consequentia probatur, quia potissimum huius distinctionis fundamentum est veritas sempiterna nonnullarum propositionum. Probatur antecedens: etiam hæc propositio, *existentia est existentia*, est ab æterno vera; & tamen hinc non inferitur, existentiam esse ab æterno: igitur nec ex veritate sempiterna huius propositionis, *homo est animal rationale*, inferitur animal rationale esse ab æterno; ac per consequens neque essentiam actualem hominis in illo consistentem. Sicut igitur hæc propositio, *existentia est existentia*; æquiualeat huic, existentia potest esse existentia; vel huic, si detur existentia, erit existentia: ita per eandem æquiualentiam explicari poterit illa, *homo est animal rationale*, in hunc modum: homo potest esse animal rationale, vel si detur homo, erit animal rationale. Hinc manifestè inferri videtur, essentiam actualem hominis, nempe animal rationale, non esse absolute ab æterno, sed vel tantum conditionatè esse ab æterno, vel certè solam eius possibilitatem esse ab æterno: utroque autem modo existentiam esse ab æterno quid prohibet?

Argumentor quintò: quia si essentia actualis realiter distingueretur ab existentia, vna esset producta, & altera improducta: at hæc duo implicant contradictionem: ergo, &c. Probatur minor: in tantum aliquid producit, in quantum eius existentia producit: ut in tantum homo producit, in quantum eius existentia producit: ergo existentia producit, & essentia actualis producit: quo enim modo produceretur essentia actualis, nisi producta eius existentia? Vide quæ differimus supra citat. cap. 3. tractatus, librique secundi physicorum. Scio quidem aliquos aduersariorum existimare, non in tantum aliquid produci, in quantum eius existentia producit; & essentiam actualem prout condistinctam ab existentia produci posse, & à causis extr. Verum hæc solutio falsitatis euincetur inferius.

Itaque eius impugnatione aliquantulum dilata, sextò sic argumentor: si existentia realiter distinguitur ab essentia actuali, nihil non generabitur, nullaque actio creatiua erit: quod cum fide, & ratione repugnat. Sequela probatur: quia si existentia Angeli realiter distinguitur ab eius essentia, erit forma illius, ut aduersarij fatentur: deinde sine essentia, quam existentem denominat, saltem naturaliter esse nequibit, ut etiam aduersariis constans est: ergo existentia Angeli in eius essentia à se realiter distincta recipitur, &

19

20

21

ab

ab ea educitur : qua ratione formæ omnes materiales tam substantiales, quam accidentariæ in subiectis recipiuntur, & ab iis educuntur: id quod etiam aduersarij largiuntur: ergo existentia Angeli generatur: cum igitur in tantum aliquid generetur, in quantum eius existentia producitur, eo quod essentia omnis rei improducibilis, & incorruptibilis sit; certe Angelus, & quæuis alia res necessariò generabitur, & nullo modo creabitur. Dices primò, aliquid generari, est generari eius existentiam dependentem ab aliena, non vero à propria essentia: qua ratione forma materialis generatur, quia eius existentia generatur dependentem ab essentia materiæ; non vero dependentem à sola essentia propria ipsius formæ: at aliquid creati est, existentiam generari dependentem à propria ipsius rei essentia solummodo: cum ergo existentia Angeli solum generetur dependentem ab ipsius essentia Angeli, sanè Angelus non generabitur, sed creabitur. Contra tamen: quia actio creatiua Angeli non terminatur ad essentiam Angeli, cum hæc improducibilis sit: ergo ad solam eius existentiam; ad hanc autem terminari nequit, cum hæc iuxta aduersarios dependentem ab essentia Angeli generetur: nihil igitur est in Angelo, quod eam actionem creatiuam terminare possit; ac proinde Angelus eam terminare, creatiue non poterit. Dices secundò, existentiam Angeli, esto essentialiter eius essentia adhareat, ei tamen non inherere: sicut actio creatiua iuxta còplures termino suo essentialiter adhæret, non inheret; unde eam existentiam non generari, sed creati more actionis creatiue. Contra tamen, quia omnis modus essentialiter generatur, ut in Phyl. lib. 5. tract. 2. cap. 5. ex professo ostendimus: at existentia est modus essentia: ergo, &c. Rursus, existentia Angeli est posterior eius essentia, nec naturaliter dari potest, quin essentiam Angeli intrinsicè afficiat, & extrinsicè denominet: cur ergo intellectio Angeli, v. g. generetur, & non existentia Angeli? Equidem non conspicio, cur existentia Angeli saltem diuinitus generari nequeat, eo ipso quod ab essentia Angeli realiter distinguatur: ergo & Angelus diuinitus generari potest. Consequens autem euidenter falsum est.

22 Argumentor septimò: eiusmodi essentia actualis, quam aduersarij ab existentia realiter distinctam comminiscuntur, aut est æterna, necessaria, & improducta, aut est in tempore, & à Deo producta: neutrum dici potest: ergo, &c. Non primum, quia fide sanctum est, omnem creaturam esse in tempore, & non esse ab æterno iuxta illud Genes. 1. *In principio creauit Deus calum, & terram*: & August. 1. de Genes. ad liter. cap. 3. *Illud certe accipiendum est in fide, & si modum nostre cognitionis excedat, omnem creaturam habere initium, tempusque ipsum creaturam esse, ac per hoc ipsum habere initium, nec esse coæternum creatori*. At si essentia actualis rosæ, v. g. ab æterno esset, aliqua creatura à Deo distincta ab æterno foret. Rursus fide sanctum est, nullam ens esse necessarium, aut à se, præter Deum iuxta illud Ioannis: *Omnia per ipsum facta sunt*. At si essentia actualis rosæ esset necessaria, & à se, ens aliquod actuale à Deo distinctum necessarium, & à se foret. Quod autem secundum dici nequeat, facile probari potest: quia omne, quod est actu, extra causas eo ipso existit: aliàs cur Deus de potentia absoluta rem aliquam actu positam extra omnes causas conseruare nequeat absque eo, quod existat? aut si in creatis, quod est extra causas, eo ipso formalissimè non existit, cur è contrario quod existit, eo ipso formalissimè extra causas esse, & actionem terminare debeat? Aut cur demum carentia, & priuatione verè, & propriè non existant,

quantumlibet extra causas verè, & propriè non sint: iuxta illud Augustini de Genes. ad liter. lib. vnico cap. 5. ibi: *Non enim Deum fecisse tenebras dictum est, quoniam species ipsas Deus fecit, non priuationes, quæ ad nihilum pertinent*. Cum sic, essentia actualis, prout est extra causas, ab existentia non distinguitur; ac per consequens è conuerso, prout condistinguitur ab existentia, actu extra causas esse nequit, sicut aduersarij confingunt.

Præterea id ipsum probatur: vbi non est possibilis 23 aliquis effectus formalis alicuius formæ, nec est possibilis ipsa forma: at existentia illius distincta ab essentia actuali non est possibilis aliquis effectus formalis: quem enim effectum formalem eiusmodi existentia tribuere potest? Siquidem eius partes non sunt efficere, vt res actu sit, cum munere essentia actualis actu sit; nec efficere, vt extra causas sit, cum etiam munere essentia actualis extra causas collocetur, & earum actionem terminet; nec etiam efficere, vt res sit per se, cum hoc sit munus subsistentiæ, quæ substantia propria est; nec etiam efficere, vt sit in alio, cum hoc sit munus inharentiæ accidentis propriæ; nec etiam efficere, vt res sit in tempore, aut loco, cum hoc sit munus durationis, & vocationis: nullus ergo effectus formalis remanet, quem eiusmodi existentia præstare possit. Tandem, actualitas formalissimè est existentia: ergo essentia actualis existentiam includit, ab eaque realiter distingui nequit. Antecedens ex sola apprehensione terminorum constat, & est Diui Thomæ 1. part. quæstione 3. artic. 4. ibi: *Esse est actualitas omnis formæ, vel naturæ*. Scoti in 2. distinct. 3. quæstione 3. Suarez disp. 31. metaphyl. sectione 5. Molina, Vasquez, Fonseca, & omnium ferme Philosophorum, ac Theologorum, si nonnullos Thomistas excipias.

CAPVT IV.

Fit satis argumentis contra doctrinam precedentem.

24 **A**rguunt primò aduersarij: humanitas Christi vnita Verbo retinet propriam essentiam actua- lem, ac naturam hominis: at non retinet propriam existentiam, cum per existentiam Verbi existat. Respondeo: essentia actualis & existentia dupliciter sumi possunt, ac solent. Primò, prout à nobis in superioribus explicatæ sunt: & in hoc sensu humanitas Christi vnita Verbo non existit per existentiam Verbi, sed per propriam existentiam; vt facile probari posset, si alienæ messis non esset. Secundò, sumi possunt pro natura, & subsistentia, quod enim natura, & essentia actualis coincidunt, idemque sæpè sapius significant, omnibus compertum est: ex quo etiam fit, vt subsistentia naturæ correlatiua pro existentia essentia correlatiua haud rarò sumatur: in hoc autem sensu essentia etiam actualis & existentia realiter distinguuntur: & humanitas vnita Verbo per existentiam Verbi sicuti subsistit, sic etiam existit. Verùm hic sensus, in quo solo argumentum factum efficac esse potest, extra præsentem controuersiam est; & nec nobis officere, nec aduersariis proficere potest.

25 Arguunt secundò: hæc propositio est vera: *homo non est existens*: igitur subiectum distinguitur à prædicato realiter: sed subiectum est essentia, & prædicatum existentia: igitur essentia, & existentia debent distingui realiter. Secunda consequentia, quæ sola indiget probatione, in hunc modum ostenditur: propositio